

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ**

**ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Δραγατσανίου 8
Ταχ. Κώδικας: 10559 – Αθήνα
Πληροφορίες: Σταυρούλα Σπυροπούλου
Τηλέφωνο : 2144055230
e-mail: tmima.nomothetikou@minscfa.gov.gr
s.spyropoulou@minscfa.gov.gr

ΠΡΟΣ

Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου-Τμήμα Αναφορών

Κοιν.:

Πολιτική Γραμματεία
Υπουργού Κοινωνικής Συνοχής και
Οικογένειας

ΘΕΜΑ: Ανάγκη ενίσχυσης των δομών υποστήριξης ατόμων με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) στην Ήπειρο

ΣΧΕΤ: Η υπ' αριθμ. 2990/15.07.2026 Αναφορά

Σε απάντηση της εν θέματι Αναφοράς που κατατέθηκε στη Βουλή, ως προς το πεδίο των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, σας ενημερώνουμε ως εξής:

Στο πλαίσιο της πολιτικής κοινωνικής προστασίας και φροντίδας για τα άτομα με αναπηρία, η Πολιτεία έχει αναπτύξει ένα πλέγμα υπηρεσιών και δομών που αποσκοπούν στην εξασφάλιση αξιοπρεπών συνθηκών διαβίωσης, στην ενίσχυση της αυτονομίας και της ανεξάρτητης διαβίωσης, στην πρόληψη και αντιμετώπιση της ιδρυματοποίησης, καθώς και στην ουσιαστική κοινωνική ένταξη και συμπερίληψη των ατόμων με αναπηρία. Υπό το ανωτέρω θεσμικό καθεστώς, ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στις Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (Σ.Υ.Δ.), στα Κέντρα Δημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας (Κ.Δ.-Η.Φ.), καθώς και στις νεοθεσμοθετημένες δομές βραχυχρόνιας φιλοξενίας, οι οποίες, μέσω της παροχής συμπληρωματικών υπηρεσιών φροντίδας, υποστήριξης και προσωρινής φιλοξενίας, ανταποκρίνονται στις διαφορετικές και εξατομικευμένες ανάγκες των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους.

Οι ανωτέρω δομές εντάσσονται σε μια ευρύτερη στρατηγική μετάβασης από μοντέλα κλειστής φροντίδας σε υπηρεσίες που βασίζονται στην κοινότητα, στην εξατομικευμένη υποστήριξη και στον σεβασμό του δικαιώματος κάθε ατόμου με αναπηρία να διαβιώνει με ασφάλεια, αξιοπρέπεια και, στον μέγιστο δυνατό βαθμό, με αυτονομία και ενεργό συμμετοχή στην κοινωνική ζωή.

Σύμφωνα με την υπ' αριθ. Δ12/ΓΠοικ.13107/283/20-3-2019 Κοινή Υπουργική Απόφαση, με θέμα «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Στεγών Υποστηριζόμενης Διαβίωσης Ατόμων με Αναπηρίες» (Β' 1160/2019), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, ως Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (Σ.Υ.Δ.) νοούνται οι χώροι που διατίθενται για τη μόνιμη διαμονή και κατοικία ατόμων με αναπηρία, με οργανωμένη

υποστήριξη από τον αρμόδιο Φορέα, κατά τρόπο ώστε να εξασφαλίζονται κατάλληλες συνθήκες για τον ύπνο, τη σωματική υγιεινή, την καθαριότητα και, εν γένει, την αξιοπρεπή καθημερινή διαβίωση.

Κύριος σκοπός των Σ.Υ.Δ. είναι η προώθηση της αποϊδρυματοποίησης των ατόμων με αναπηρία που διαμένουν σε μονάδες κλειστής φροντίδας, καθώς και η πρόληψη της ιδρυματοποίησης στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το οικογενειακό περιβάλλον, για οποιονδήποτε λόγο, δεν δύναται να ανταποκριθεί στις ανάγκες διαβίωσής τους. Παράλληλα, οι Σ.Υ.Δ. αποσκοπούν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ωφελούμενων, παρέχοντάς τους περισσότερες δυνατότητες συμμετοχής στη λήψη αποφάσεων και μεγαλύτερο έλεγχο επί των επιλογών που αφορούν την καθημερινή τους ζωή.

Επιπλέον, μέσω της παροχής συνεχούς και εξατομικευμένης υποστήριξης, επιδιώκεται η αξιοποίηση, στον μέγιστο δυνατό βαθμό, των δεξιοτήτων και των δυνατοτήτων των ατόμων με αναπηρία ηλικίας 18 ετών και άνω, ώστε να μπορούν να διαβιούν με ασφάλεια, κατά το δυνατόν αυτόνομα και ενεργά εντός της κοινότητας. Στο πλαίσιο αυτό, επιδιώκεται η ενίσχυση της κοινωνικής τους ένταξης, καθώς και η διευκόλυνση της πρόσβασής τους στην εκπαίδευση και στην αγορά εργασίας.

Σύμφωνα με την ανωτέρω Κοινή Υπουργική Απόφαση, οι Σ.Υ.Δ. απευθύνονται σε άτομα με κινητική, νοητική ή αισθητηριακή αναπηρία, εκ γενετής ή επίκτητη, ανεξαρτήτως της ύπαρξης δευτερογενών παθήσεων ή διαταραχών, τα οποία δεν δύνανται να διαβιώσουν αυτόνομα χωρίς την παροχή κατάλληλης υποστήριξης. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται και τα άτομα με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (Δ.Α.Φ.). Ειδικότερα, ως προς τα άτομα με Δ.Α.Φ., στο άρθρο 14 της ως άνω ΚΥΑ, υπό τον τίτλο «Προδιαγραφές χώρων», προβλέπονται ειδικές απαιτήσεις για τους χώρους διαμονής τους. Ειδικότερα, ορίζεται ότι το δωμάτιο ενοίκου με αυτισμό πρέπει να διαθέτει επένδυση στους τοίχους, από το δάπεδο έως ύψος 1,80 μ., με μαλακό πλαστικό υλικό πάχους τουλάχιστον 0,15 μ. (τύπου αφρολέξ), το οποίο επενδύεται με μαλακό ύφασμα. Με το ίδιο υλικό προβλέπεται επίσης η επένδυση του πίσω μέρους της πόρτας.

Περαιτέρω, με σκοπό την ενίσχυση των παρεχόμενων υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας και τη διασφάλιση αξιοπρεπών συνθηκών διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία, εφαρμόζεται η υπ' αριθ. Δ12γ/ΓΠ2502/2025 Κοινή Υπουργική Απόφαση (Β' 965), με θέμα «Καθορισμός των προϋποθέσεων και της διαδικασίας χορήγησης αποζημίωσης σε Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης, Στέγες Αυτόνομης Διαβίωσης και Οικοτροφεία, που συμβάλλονται με τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. για την παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Βάσει της ανωτέρω απόφασης, για τους ωφελούμενους που διαμένουν σε Σ.Υ.Δ., το ημερήσιο τροφείο καθορίζεται σε εξήντα (60) ευρώ ανά άτομο για άτομα με ελαφριά ή μέση νοητική υστέρηση ή άλλη αναπηρία, τα οποία διαθέτουν αυξημένο βαθμό αυτονομίας και αυτοεξυπηρέτησης και δεν χρήζουν υψηλού βαθμού υποστήριξης από τον Φορέα. Για άτομα με βαριά νοητική υστέρηση, αυτισμό, εγκεφαλική παράλυση, κινητικές ή πολλαπλές αναπηρίες, τα οποία παρουσιάζουν περιορισμένο βαθμό αυτονομίας και αυτοεξυπηρέτησης και απαιτούν υψηλού βαθμού υποστήριξη από τον Φορέα, το ημερήσιο τροφείο ανέρχεται σε εβδομήντα (70) ευρώ ανά άτομο.

Για τους ωφελούμενους που διαμένουν σε Οικοτροφεία, οι οποίοι δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 9 του ν. 2716/1999, καθώς και για τους ωφελούμενους που διαμένουν σε Στέγες Αυτόνομης Διαβίωσης (Σ.Α.Δ.), το ημερήσιο τροφείο, σύμφωνα με την ίδια ΚΥΑ, ανέρχεται σε πενήντα (50) ευρώ.

Σε περιφερειακό επίπεδο, στην Περιφέρεια Ηπείρου και ειδικότερα στην Περιφερειακή Ενότητα Ιωαννίνων λειτουργούν, επί του παρόντος, εννέα (9) Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης, συνολικής δυναμικότητας τριάντα πέντε (35) ατόμων με αναπηρία.

Παράλληλα, στην Περιφέρεια Ηπείρου λειτουργούν πέντε (5) Κέντρα Δημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας (Κ.Δ.-Η.Φ.), συνολικής δυναμικότητας τριακοσίων εβδομήντα πέντε (375) ατόμων με αναπηρία, εκ των οποίων δύο (2) λειτουργούν στην Περιφερειακή Ενότητα Ιωαννίνων.

Τα Κ.Δ.-Η.Φ. αποσκοπούν, μεταξύ άλλων, στην υποστήριξη των οικογενειών που έχουν αναλάβει τη φροντίδα ατόμων με αναπηρία και παρέχουν υπηρεσίες ημερήσιας φροντίδας και παραμονής, με ανώτατη ημερήσια διάρκεια λειτουργίας έως δεκαέξι (16) ώρες, ανάλογα με τις ανάγκες των ωφελούμενων.

Το θεσμικό καθεστώς λειτουργίας των Κ.Δ.-Η.Φ. διέπεται από το Π.Δ. 395 (Α' 166/1993), με θέμα «Όροι, προϋποθέσεις και διαδικασία για την ίδρυση, λειτουργία και μεταβίβαση Κέντρων Αποθεραπείας και Αποκατάστασης από φυσικά ή Ν.Π.Ι.Δ.», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Στα προγράμματα των Κ.Δ.-Η.Φ. δύνανται να εντάσσονται και να συμμετέχουν άτομα με αναπηρία που παρουσιάζουν συγγενείς παθήσεις ή παθήσεις οφειλόμενες σε χρωμοσωμικές ανωμαλίες, σύνδρομα, μεταβολικά ή νευρομυϊκά νοσήματα, τα οποία προκαλούν κινητική, αναπτυξιακή και/ή αισθητηριακή αναπηρία.

Όσον αφορά τη χρηματοδότηση των παρεχόμενων υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας, σύμφωνα με την υπ' αριθ. Δ12γ/ΓΠ49481/2023 Κοινή Υπουργική Απόφαση (Β' 3290), με θέμα «Καθορισμός των προϋποθέσεων και της διαδικασίας χορήγησης αποζημίωσης Κέντρων Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας για την παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας σε άτομα με αναπηρία για το έτος 2023», όπως τροποποιήθηκε με τις υπ' αριθ. 36518/2024 (Β' 3568) και Δ12γ/156/2025 (Β' 463) Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις, η χρηματοδότηση των Κ.Δ.-Η.Φ. που είναι συμβεβλημένα με τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.) πραγματοποιείται μέσω της καταβολής ημερήσιας αποζημίωσης, με πιστώσεις που μεταβιβάζονται στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

Δικαιούχοι της σχετικής αποζημίωσης είναι Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου, καθώς και ατομικές επιχειρήσεις, οι οποίες διαθέτουν την απαιτούμενη άδεια ίδρυσης και λειτουργίας Κ.Δ.-Η.Φ. και είναι συμβεβλημένες με τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. Η ημερήσια αποζημίωση ανά ωφελούμενο ανέρχεται σε σαράντα (40) ευρώ για ημερήσια φροντίδα διάρκειας από τέσσερις (4) έως οκτώ (8) ώρες και σε πενήντα (50) ευρώ για ημερήσια φροντίδα διάρκειας άνω των οκτώ (8) ωρών.

Επιπροσθέτως, στο πλαίσιο της ενίσχυσης των υπηρεσιών ανακούφισης των φροντιστών (respite care) και της υποστήριξης των οικογενειών που παρέχουν καθημερινή φροντίδα σε άτομα με βαριές αναπηρίες, με το άρθρο 22 του ν. 5229/2025 (Α' 158) θεσπίστηκε η δυνατότητα ίδρυσης δομών βραχυχρόνιας φιλοξενίας ατόμων με αναπηρία.

Οι δομές βραχυχρόνιας φιλοξενίας αποτελούν μονάδες κοινωνικής φροντίδας του άρθρου 1 του ν. 2345/1995 (Α' 213), οι οποίες παρέχουν οργανωμένες υπηρεσίες προσωρινής διαμονής, φροντίδας και υποστήριξης σε άτομα με αναπηρία. Μέσω της λειτουργίας τους επιδιώκεται η ενίσχυση της αυτονομίας των ωφελούμενων, η προώθηση της κοινωνικής τους συμπερίληψης, η αποφόρτιση του υποστηρικτικού και οικογενειακού τους περιβάλλοντος, καθώς και η βελτίωση της ποιότητας ζωής των ίδιων και των οικογενειών τους.

Σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, οι δομές βραχυχρόνιας φιλοξενίας δύνανται να ιδρύονται από τα Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας του άρθρου 9 του ν. 4109/2013 (Α' 16), τους Δήμους και τα Νομικά Πρόσωπα αυτών, καθώς και από Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου, κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα.

Οι απαιτούμενες προδιαγραφές των χώρων, καθώς και το ελάχιστο απαιτούμενο προσωπικό για τη λειτουργία των εν λόγω δομών, καθορίζονται με βάση την κατηγορία της αναπηρίας και την ηλικία των

ωφελομένων που δύνανται να εξυπηρετούν. Προς τον σκοπό αυτό, αναμένεται η έκδοση της προβλεπόμενης Κοινής Υπουργικής Απόφασης, με την οποία θα εξειδικευθούν οι όροι, οι προϋποθέσεις και οι ειδικότερες απαιτήσεις για την ίδρυση και λειτουργία των δομών βραχυχρόνιας φιλοξενίας.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης, τα Κέντρα Διημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας και οι θεσμοθετημένες δομές βραχυχρόνιας φιλοξενίας αποτελούν διακριτές αλλά συμπληρωματικές δομές κοινωνικής φροντίδας, οι οποίες ανταποκρίνονται σε διαφορετικές ανάγκες διαβίωσης, φροντίδας, υποστήριξης και κοινωνικής συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία.

Η ανάπτυξη και ενίσχυση των ανωτέρω υπηρεσιών συνδέεται άμεσα με την προώθηση της αποϊδρυματοποίησης, την ενίσχυση της ανεξάρτητης και υποστηριζόμενης διαβίωσης, την κοινωνική συμπερίληψη των ατόμων με αναπηρία και την ουσιαστική στήριξη των οικογενειών και των φροντιστών τους. Υπό την έννοια αυτή, η περαιτέρω διεύρυνση των διαθέσιμων δομών και υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας αποτελεί βασική παράμετρο μιας συνεκτικής πολιτικής για την προστασία των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία και τη διασφάλιση αξιοπρεπών συνθηκών διαβίωσης και ισότιμης συμμετοχής τους στην κοινωνική ζωή.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΔΟΜΝΑ ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ